

Nr 86.

Av herr **Vennerström**, om anslag till höjda stipendier åt elever vid folkhögskolor.

För beredande av höjda stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid folkhögskolor under läsåret 1921—1922 har chefen för ecklesiastikdepartementet på extra stat för år 1922 begärt ett förslagsanslag av 132,000 kronor. Departementschefen har beräknat denna summa från den utgångspunkten, att stipendiebeloppen skulle fixeras till i medeltal 45 kronor i månaden för obemedlade elever och 25 kronor för mindre bemedlade elever.

Styrelsen för svenska folkhögskolans lärareförening hade i en till skolöverstyrelsen ingiven skrivelse hemställt om höjande av de nu utgående stipendierna till eleverna vid folkhögskolorna, så att stipendierna finge utgå med 75 kr. i månaden för obemedlade elever och 45 kr. för mindre bemedlade elever.

Om denna hemställan har överstyrelsen yttrat, att en höjning av stipendierna till de av lärareföreningens styrelse påyrkade beloppen kunde antagas ungefärligen motsvara den minskning i penningvärdet, som inträtt efter år 1914. Överstyrelsen skulle med hänsyn härtill finna en ökning av anslaget i enlighet med den föreslagna beräkningsgrunden vara av förhållandena motiverad. Då emellertid statsfinansiella hänsyn starkt mana till försiktighet i fråga om anslagshöjningar och därjämte någon sänkning av den rådande prisnivån torde kunna skönjas, anser sig överstyrelsen böra stanna vid att förorda en sådan höjning av ifrågavarande anslag, att stipendierna må kunna utgå med i medeltal 65 kr. i månaden för obemedlade och 35 kr. för mindre bemedlade.

Departementschefen uttalar, att beaktansvärda skäl ha anförts för överstyrelsens förslag. Men med hänsyn till statsfinanserna och till tendensen till fallande pris har han nedprutat stipendiebeloppen till resp. 45 och 25 kr. i månaden. Gentemot departementschefen må erinras, att skolöver

styrelsen i sitt förslag redan tillmötesgått departementschefens önskan att »gå fram med en viss försiktighet». Och skolöverstyrelsen har, då den nedprutat styrelsens för lärareföreningen stipendiekraft, tagit hänsyn såväl till statens ekonomiska läge som till det påbörjade priset. Att såsom departementschefen gör pruta ännu ytterligare synes vara att gå alldeles för långt, ty ett stipendiebelopp på 65 kr. för en obemedlad och 35 för mindre bemedlad elev är sannerligen i de fortfarande över höva dyra tiderna tilltaget så knappt som möjligt. Att underlätta begåvade men fattiga ungdomars möjligheter till självstudier och till ökade insatser i arbetet för hela samhället är en gärning till båtad för samhällets ekonomiska förkovran så god som någon, om man nu på en upplysningsfråga skall anlägga huvudsakligen ekonomiska synpunkter.

Genom att tillmötesgå överstyrelsens hemställan måste man något höja det av departementschefen begärda förslagsanslaget av 132,000 kronor. Med utgångspunkt från det belopp, som för vinterkursen 1919—1920 och sommarkursen 1920 tages i anspråk till elevstipendier, har överstyrelsen beräknat, att för den föreslagna förhöjningen av stipendierna skulle behövas ett anslag på extra stat å 250,000 kronor.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen för beredande av höjda stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid folkhögskolor under läsåret 1921—22 måtte på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 250,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1921.

Ivar Vennerström.